

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

28 april 2003

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0137/2003

*

VERSLAG

over het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk
(COM(2002) 548 – C5-0502/2002 – 2002/0242(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Martine Roure

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

Blz.

PROCEDUREVERLOOP.....	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE.....	5
TOELICHTING.....	21
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT.....	25
ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN.....	30
ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCHRIFTEN.....	41

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 21 oktober 2002 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 67 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk (COM(2002) 548 – 2002/0242(CNS)).

Op 24 oktober 2002 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport als medeadviserende commissies (C5-0502/2002).

Op 16 januari 2003 maakte de Voorzitter van het Parlement bekend dat het voorstel eveneens verwezen was naar de Commissie verzoekschriften als medeadviserende commissie.

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 11 november 2002 Martine Roure tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 17-18 februari, 19 maart en 23-24 april 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 26 stemmen voor en 4 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Johanna L.A. Boogerd-Quaak (ondervoorzitter), Giacomo Santini (ondervoorzitter), Martine Roure (rapporteur), Mary Elizabeth Banotti, Alima Boumediene-Thiery, Kathalijne Maria Buitenweg (verving Patsy Sørensen), Michael Cashman, Charlotte Cederschiöld, Carmen Cerdeira Morterero, Ozan Ceyhun, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Ewa Hedkvist Petersen (verving Adeline Hazan), Margot Keßler, Eva Klamt, Alain Krivine (verving Fodé Sylla), Baroness Sarah Ludford, Lucio Manisco (verving Ole Krarup), Bill Newton Dunn, Marcelino Oreja Arburúa, Elena Ornella Paciotti, Hubert Pirker, Heide Rühle, Ilka Schröder, Ole Sørensen (verving Francesco Rutelli), Joke Swiebel, Maurizio Turco, Christian Ulrik von Boetticher en Christos Zacharakis (verving Bernd Posselt).

De adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken zijn bij dit verslag gevoegd. De Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport heeft op 12 november 2002 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 28 april 2003.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk (COM(2002) 548 – C5-0502/2002 – 2002/0242(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2002) 548)¹,
  - gelet op artikel 63 van het EG-Verdrag,
  - gelet op artikel 67 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C5-0502/2002),
  - gelet op artikel 67 van zijn Reglement,
  - gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,
  - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en de adviezen van de Commissie juridische zaken en interne markt, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie verzoekschriften (A5-0137/2003),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
  2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
  3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
  4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
  5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

---

¹ PB C 45 E van 25.2.2003, blz. 18.

Amendement 1
Overweging 4

(4) Een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap op het gebied van onderwijs en externe betrekkingen is van Europa een wereldonderwijscentrum te maken en de kennis in de wereld beter te delen, om zo bij te dragen aan de verspreiding van de waarden die hoog in het vaandel van de Unie staan, zoals mensenrechten, democratie en de rechtstaat. De bevordering van de toelating van onderdanen van derde landen tot de Europese Gemeenschap en van de mobiliteit binnen de Gemeenschap *voor studie*, is een essentieel aspect van dit beleid. De onderlinge afstemming van de nationale wetgevingen van de lidstaten inzake de voorwaarden voor toegang en verblijf maakt daar deel van uit.

(4) Een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap op het gebied van onderwijs en externe betrekkingen is van Europa een wereldonderwijscentrum te maken en de kennis in de wereld beter te delen, om zo bij te dragen aan de verspreiding van de waarden die hoog in het vaandel van de Unie staan, zoals mensenrechten, democratie en de rechtstaat. De bevordering van de toelating van onderdanen van derde landen tot de Europese Gemeenschap en van de mobiliteit binnen de Gemeenschap *voor studie en onbezoldigd onderzoek*, is een essentieel aspect van dit beleid. De onderlinge afstemming van de nationale wetgevingen van de lidstaten inzake de voorwaarden voor toegang en verblijf, ***werk en sociale zekerheid*** maakt daar deel van uit.

Motivering

Bij de bijdrage van Europa aan een betere deling van kennis in de wereld moet niet alleen gedacht worden aan de rol van studenten maar ook aan die van onbezoldigde onderzoekers, die een gunstig effect zullen hebben op de verspreiding van wetenschappelijke informatie.

Amendement 2
Overweging 5

(5) Migratie met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk, die in beginsel tijdelijk is en los staat van de situatie op de arbeidsmarkt, betekent een wederzijdse verrijking, voor degenen die er gebruik van maken, voor hun lidstaat van herkomst en voor de lidstaat waar zij verblijven, en draagt in het algemeen bij aan een beter wederzijds begrip tussen verschillende culturen.

(5) Migratie met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk, die in beginsel tijdelijk is en los staat van de situatie op de arbeidsmarkt, betekent een wederzijdse verrijking, voor degenen die er gebruik van maken, voor hun lidstaat van herkomst en voor de lidstaat waar zij verblijven, en draagt in het algemeen bij aan een beter wederzijds begrip tussen verschillende culturen. ***Met het oog hierop nemen de lidstaten alle geëigende maatregelen om het wegtrekken van hoog***

opgeleide mensen uit ontwikkelingslanden tegen te gaan.

Motivering

Gezien de ernstige schade die de minder ontwikkelde landen van herkomst ondervinden als hun hoog opgeleide elite niet terugkeert, moeten de lidstaten van de EU alle nodige maatregelen nemen om te waarborgen dat het immigratiebeleid op dit vlak spoort met het ontwikkelingsbeleid (co-ontwikkeling, lijst van beroepen waaraan gebrek is in de landen van herkomst).

Amendement 3

Overweging 6

(6) De nieuwe communautaire regels zijn gebaseerd op definities van de begrippen "student", "stagiair", "onderwijsinstelling", "organisatie voor beroepsonderwijs" en "vrijwilligerswerk" die al eerder op Europees niveau zijn gebruikt, met name in verschillende communautaire programma's (Leonardo da Vinci, Socrates, Europees vrijwilligerswerk voor jongeren, enz.) ter bevordering van de betrokken personen.

(6) De nieuwe communautaire regels zijn gebaseerd op definities van de begrippen "student", "stagiair", "***onbezoldigde onderzoeker***", "onderwijsinstelling", "organisatie voor beroepsonderwijs" en "vrijwilligerswerk" die al eerder op Europees niveau zijn gebruikt, met name in verschillende communautaire programma's (Leonardo da Vinci, Socrates, Europees vrijwilligerswerk voor jongeren, enz.) ter bevordering van de betrokken personen.

Motivering

Zie amendement 1.

Amendement 4

Overweging 7

(7) De mobiliteit van studenten uit derde landen die hun studie in verschillende lidstaten willen volgen, moet worden vergemakkelijkt, evenals de toelating van onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit binnen of naar de Europese Gemeenschap met het oog op onderwijs, beroepsopleiding ***of*** vrijwilligerswerk.

(7) De mobiliteit van studenten uit derde landen die hun studie in verschillende lidstaten willen volgen, moet worden vergemakkelijkt, evenals de toelating van onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit binnen of naar de Europese Gemeenschap met het oog op onderwijs, beroepsopleiding, vrijwilligerswerk ***en onderzoek***.

Motivering

Het toepassingsgebied van de richtlijn is te beperkt. De vrije mobiliteit van onderzoekers bevorderen is even belangrijk als voor studenten.

Amendement 5

Overweging 12

(12) De doelstellingen van het overwogen optreden, te weten een geharmoniseerd juridisch kader op het niveau van de Gemeenschap tot stand te brengen met betrekking tot de toegangs- en verblijfsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen die langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk, en met betrekking tot de procedures voor de afgifte door de lidstaten van verblijfstitels die recht geven op toegang en verblijf voor deze doeleinden, kunnen niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt en kunnen derhalve wegens de omvang en de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Gemeenschap worden verwezenlijkt, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel dat in datzelfde artikel is neergelegd, gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

(12) De doelstellingen van het overwogen optreden, te weten een geharmoniseerd juridisch kader op het niveau van de Gemeenschap tot stand te brengen met betrekking tot de toegangs- en verblijfsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen die langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven met het oog op studie, **onderzoek**, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk, en met betrekking tot de procedures voor de afgifte door de lidstaten van verblijfstitels die recht geven op toegang en verblijf voor deze doeleinden, kunnen niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt en kunnen derhalve wegens de omvang en de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Gemeenschap worden verwezenlijkt, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel dat in datzelfde artikel is neergelegd, gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

Motivering

Zie amendement 1.

Amendement 6 Artikel 1, letter a)

a) de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen die met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven;

a) de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen die met het oog op studie, **onderzoek**, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven;

Motivering

De richtlijn moet ook worden toegepast op onderzoekers met het oog op een betere deling van kennis, de officiële doelstelling van de Commissie die zij met name in haar voorstel voor het programma Erasmus World 2004-2008 heeft geformuleerd.

Amendement 7
Artikel 2, letter b) bis (nieuw)

b bis) "onderzoeker": onderdaan van een derde land die is toegelaten voor verblijf op het grondgebied van een lidstaat om aan een onderzoeksprogramma mee te werken of onbezoldigd deel te nemen aan een programma voor uitwisseling en wetenschappelijke samenwerking bij een instelling voor hoger onderwijs of een onderzoeksinstelling;

Motivering

Het verblijf van onderdanen van derde landen voor onbezoldigde deelname aan onderzoek kan een positieve uitwerking hebben, zowel voor het land van herkomst als voor het gastland.

Amendement 8
Artikel 3, lid 2

2. Deze richtlijn laat onverlet dat de lidstaten bepalingen kunnen invoeren of handhaven die gunstiger zijn voor de personen die onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen.

2. Deze richtlijn laat onverlet dat de lidstaten bepalingen kunnen invoeren of handhaven die gunstiger zijn voor de personen die onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen. ***Deze richtlijn mag er niet toe leiden dat de meest gunstige bestaande regeling wordt aangepast.***

Motivering

Het is zaak erop te wijzen dat de minimumnormen van de Unie er niet toe mogen leiden dat de bestaande rechten van de studenten worden opgeheven.

Amendement 9
Artikel 5, lid 2

2. De lidstaten vergemakkelijken de afgifte van verblijfstitels en, in voorkomend geval, van de visa die zij vereisen, voor de in de artikelen 6 tot 10 bedoelde onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit naar of binnen de Europese Unie.

De lidstaten vergemakkelijken de afgifte van verblijfstitels en, in voorkomend geval, van de visa die zij vereisen, voor de in de artikelen 6 tot 10 bedoelde onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit naar of binnen de Europese Unie, ***zodat de start van de geplande opleidingsactiviteiten niet vertraagd wordt.***

Motivering

Op deze manier wordt verduidelijkt waarom de lidstaten de afgifte van verblijfstitels moeten

vergemakkelijken.

Amendement 10
Artikel 6, lid 1, letter a)

a) zijn toegelaten tot een instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs om daar een studieprogramma te volgen. Studenten kunnen aantonen dat zij aan deze voorwaarde voldoen door ofwel een schriftelijk bewijs van toelating of een inschrijvingsbewijs te overleggen, ofwel een bewijs dat zij zijn toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen;

a) zijn toegelaten tot een **wettelijk erkende** instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs om daar een studieprogramma te volgen. Studenten kunnen aantonen dat zij aan deze voorwaarde voldoen door ofwel een schriftelijk bewijs van toelating of een inschrijvingsbewijs te overleggen, ofwel een bewijs dat zij zijn toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen;

Motivering

De onderwijsinstellingen moeten wettelijk erkend zijn door de lidstaten, teneinde "spookcentra" die de deur openen voor illegale toegang te voorkomen.

Amendement 11
Artikel 6, lid 1, letter b)

b) op enigerlei wijze kunnen aantonen dat zij gedurende hun verblijf over voldoende middelen kunnen beschikken om de kosten van levensonderhoud, de studiekosten en de kosten van de terugreis te dekken. De lidstaten maken het minimumbedrag bekend waarover iemand die op hun grondgebied een studie volgt, in beginsel maandelijks moet beschikken, hetgeen onverlet laat dat elk geval afzonderlijk wordt beoordeeld;

b) op enigerlei wijze kunnen aantonen dat zij gedurende hun verblijf over voldoende middelen kunnen beschikken om de kosten van levensonderhoud, de studiekosten en de kosten van de terugreis te dekken. De lidstaten maken het minimumbedrag bekend waarover iemand die op hun grondgebied een studie volgt, in beginsel maandelijks moet beschikken, hetgeen onverlet laat dat elk geval afzonderlijk wordt beoordeeld. **Controle van deze voorwaarde vervalt als de student een beurs geniet, de toezegging heeft gekregen dat hij wordt opgevangen in een gastgezin of kan rekenen op een deeltijdbaan;**

Motivering

Aan de voorwaarde betreffende de financiële middelen is voldaan wanneer een student een beurs geniet, de toezegging heeft gekregen dat een gastgezin hem opvangt of definitief een deeltijdbaan heeft aangeboden gekregen. In dat geval hoeft er geen controle meer te worden uitgevoerd door de autoriteiten van het gastland.

Amendement 12
Artikel 6, lid 1, letter c)

c) indien de lidstaat dat vereist, over voldoende kennis van de taal van het studieprogramma dat zij volgen, beschikken;

c) indien de lidstaat **of de gastinstelling** dat vereist, over voldoende kennis van de taal van het studieprogramma dat zij volgen, beschikken, **dan wel over de inschrijving aan een in een lidstaat erkende school voor het verplichte leren van de taal;**

Motivering

Dit sluit meer aan bij de werkelijkheid: het gaat hierbij om een eis die verband houdt met de opleiding.

Amendement 13
Artikel 6, lid 1, letter d)

d) indien de lidstaat dat vereist, een bewijs van betaling van het door de instelling gevraagde inschrijfgeld kunnen overleggen.

d) indien de lidstaat dat vereist, **en mits hij toezegt dat de verblijfstitel wordt verstrekt wanneer de student aan deze ultieme voorwaarde heeft voldaan**, een bewijs van betaling van het door de instelling gevraagde inschrijfgeld kunnen overleggen.

Motivering

Men kan niet van een student verlangen dat hij het, bij sommige instellingen zeer hoge, inschrijfgeld betaalt zonder er zeker van te zijn dat hij een verblijfsvergunning krijgt.

Amendement 14
Artikel 6 bis (nieuw)

Artikel 6 bis

**Specifieke voorwaarden voor
onbezoldigde onderzoekers**

De lidstaten kunnen onderdanen van derde landen slechts een verblijfstitel "onderzoeker" verstrekken indien zij niet alleen aan de in artikel 5 gestelde algemene voorwaarden voldoen, maar ook:

a) een onderzoeks- of nascholingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of bestuurlijke praktijk is erkend door de bevoegde

instantie van de betrokken lidstaat, om onderzoek te doen of deel te nemen aan een uitwisselings- en samenwerkingsprogramma aan een particuliere of openbare onderzoeksinstelling die volgens de nationale voorschriften of bestuurlijke praktijk door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd;

b) op enigerlei wijze kunnen aantonen gedurende hun verblijf over voldoende middelen te kunnen beschikken om de kosten van het levensonderhoud en van de terugreis te dekken.

Motivering

In dit amendement worden de noodzakelijke voorwaarden gespecificeerd voor het afgeven van een verblijfsvergunning aan onbezoldigde onderzoekers.

Amendement 15 Artikel 7, titel

mobiliteit van studenten

mobiliteit van studenten **en onbezoldigde onderzoekers**

Motivering

Onbezoldigde onderzoekers moeten wat betreft de mobiliteit dezelfde status krijgen als studenten.

Amendement 16 Artikel 7, inleidende formule

Onderdanen van derde landen die houder zijn van een verblijfstitel "student" die is afgegeven door een lidstaat, en die een deel van de studie *die* zij volgen in een andere lidstaat willen volgen of de studie die zij hebben afgerond, **in een andere lidstaat** willen aanvullen met een andere studie, krijgen van deze laatste lidstaat, onverminderd artikel 11, lid 2, onder c) en d), en de artikelen 15, 16 en 20, lid 2, binnen dertig dagen nadat zij een aanvraag hebben ingediend, een verblijfstitel "student":

Onderdanen van derde landen die houder zijn van een verblijfstitel "student" **of "onbezoldigde onderzoeker"**, die is afgegeven door een lidstaat, en die een deel van de studie *die* zij volgen in een andere lidstaat willen volgen of de studie die zij hebben afgerond, willen aanvullen met een andere studie **of willen deelnemen aan een onderzoeksprogramma in een andere lidstaat**, krijgen van deze laatste lidstaat, onverminderd artikel 11, lid 2, onder c) en d), en de artikelen 15, 16 en 20, lid 2, binnen dertig dagen nadat zij een aanvraag hebben ingediend, een verblijfstitel "student" **of "onbezoldigde onderzoeker"**:

Motivering

Zie voorgaand amendement.

Amendement 17 Artikel 8, lid 1, letter e)

e) gedurende hun gehele verblijf **bij** een gastgezin verblijven **dat** voldoet aan de door de lidstaten gestelde voorwaarden en **dat** is geselecteerd volgens de regels van het programma voor de uitwisseling van scholieren waaraan zij deelnemen.

e) gedurende hun gehele verblijf **in een opvangstructuur zoals** een gastgezin verblijven **die** voldoet aan de door de lidstaten gestelde voorwaarden en is geselecteerd volgens de regels van het programma voor de uitwisseling van scholieren waaraan zij deelnemen.

Motivering

In sommige landen kan het begrip "gezin" worden opgevat volgens een zeer enge interpretatie die weduwen en weduwnaars, eenoudergezinnen, homoseksuele paren, woongemeenschappen, enz. uitsluit.

Zo staat het de nationale wetgever vrij in het kader van te sluiten overeenkomsten tussen de uitwisselingsinstanties en de lidstaten de opvangmogelijkheden nauwkeuriger te definiëren.

Amendement 18 Artikel 9, lid 1, letter a)

a) een opleidingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of gebruiken wordt erkend door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, met het oog op een onbezoldigde stage bij een onderneming uit de particuliere of de publieke sector of bij een particuliere of openbare organisatie voor beroepsopleiding die volgens de nationale voorschriften of gebruiken door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd;

a) een opleidingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of gebruiken wordt erkend door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, met het oog op een onbezoldigde stage bij een onderneming uit de particuliere of de publieke sector of bij een particuliere of openbare organisatie voor beroepsopleiding die volgens de nationale voorschriften of gebruiken door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd. **De onderneming of organisatie die de stagiair begeleidt moet certificeren dat zij beschikt over middelen om de opleiding te verschaffen en dat deze opleiding overeenstemt met de basisopleiding van de stagiair.**

Motivering

Er kunnen anders "mantelbedrijven" ontstaan die de legale toegang van onbezoldigde stagiairs mogelijk maken, maar deze stagiairs vervolgens gebruiken of uitbuiten voor illegale

economische activiteiten.

Amendement 19
Artikel 10, letter a)

a) de door de betrokken lidstaat vastgestelde minimumleeftijd hebben bereikt **en niet ouder zijn dan de maximumleeftijd;**

a) de door de betrokken lidstaat vastgestelde minimumleeftijd hebben bereikt;

Motivering

Deze beperking lijkt niet op zijn plaats. Zij druist zelfs in tegen de door de Europese Unie bepleite beleidsbeginselen inzake permanente educatie en beroepsopleiding.

Amendement 20
Artikel 10, letter d)

d) een basiscursus volgen betreffende de taal, **de geschiedenis en de politieke en maatschappelijke structuur van de lidstaat van ontvangst.**

d) een basiscursus volgen betreffende de taal **van het gastland.**

Motivering

Het lijkt normaal dat de vrijwilliger kennis maakt met de werktaal en de landstaal.

Amendement 21
Artikel 11, lid 1

1. Behalve in de gevallen dat studenten worden toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen, wordt de verblijfstitel "student" afgegeven voor tenminste een jaar en vervolgens jaarlijks verlengd zolang de houder ervan blijft voldoen aan de in de artikelen 5 en 6 gestelde voorwaarden. **Indien de studie korter duurt dan een jaar, wordt de verblijfstitel afgegeven voor de studieperiode.**

1. Behalve in de gevallen dat studenten worden toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen, wordt de verblijfstitel "student" afgegeven voor tenminste een jaar en vervolgens jaarlijks verlengd zolang de houder ervan blijft voldoen aan de in de artikelen 5 en 6 gestelde voorwaarden.

Motivering

Meestal duurt een studieprogramma 9 maanden. Het zou spijtig, zo niet discriminerend zijn voor onderdanen uit ontwikkelingslanden om hen geen verblijfsvergunning voor een jaar te verstrekken zodat zij gedurende zomervakantie voor of na de studie de mogelijkheid hebben om te werken en een deel van de middelen te verdienen die zij nodig hebben voor hun verblijf.

Amendement 22
Artikel 12

De verblijfstitel "scholierenuitwisseling" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar en kan **niet** worden verlengd.

De verblijfstitel "scholierenuitwisseling" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar en kan worden verlengd **indien de houder ervan blijft voldoen aan de in de artikelen 5 en 8 bepaalde voorwaarden.**

Motivering

Het is onzin dat studenten hun verblijfstitel kunnen verlengen maar scholieren niet. Scholieren moeten in staat worden gesteld meer dan één schooljaar les te krijgen in een instelling voor secundair onderwijs, indien ze blijven voldoen aan de in de richtlijn bepaalde voorwaarden.

Amendement 23
Artikel 14

De verblijfstitel "vrijwilliger" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar **en kan niet worden verlengd.**

De verblijfstitel "vrijwilliger" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar.

Motivering

Het moet aan de lidstaten worden overgelaten per geval te besluiten de verblijfsvergunning van deze personen te verlengen of de duur ervan te beperken.

Amendement 24
Artikel 15, lid 2

2. De lidstaten kunnen de verblijfstitels of visa intrekken om redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land. Het uitbreken van een ziekte of gebrek na afgifte van de verblijfstitel kan **op zichzelf** geen reden zijn om de verblijfstitel in te trekken, niet te verlengen of de houder ervan door de bevoegde instantie van het grondgebied te laten verwijderen.

2. De lidstaten kunnen de verblijfstitels of visa intrekken om redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten **met inachtneming van het niet-discriminatiebeginsel** uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land. Het uitbreken van een ziekte of gebrek na afgifte van de verblijfstitel kan geen reden zijn om de verblijfstitel in te trekken, niet te verlengen of de houder ervan door de bevoegde instantie van het grondgebied te laten verwijderen.

Motivering

Ziekte kan in geen enkel geval een reden zijn om een verblijfsvergunning in te trekken.

Ongeacht de redenen voor intrekking van verblijfsvergunningen of visa dient het niet-discriminatiebeginsel te worden gehandhaafd.

Amendement 25
Artikel 15, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. Het besluit een verblijfsvergunning of visum in te trekken moet schriftelijk worden medegedeeld, met redenen worden omkleed en de betreffende onderdaan van een derde land binnen een kort tijdsbestek bereiken.

Motivering

Teneinde beroep overeenkomstig artikel 20, lid 3 mogelijk te maken is het van het grootste belang dat de beslissing van de lidstaat schriftelijk is en aan de student in kwestie wordt medegedeeld.

Amendement 26
Artikel 18, alinea 2

De lidstaten kunnen beslissen dit recht niet toe te kennen gedurende het eerste jaar van verblijf of dit recht in te trekken indien studenten onvoldoende voortgang boeken bij hun studie. ***Schrappen.***

Motivering

Er is geen geldige reden om te verbieden het eerste jaar van verblijf te werken of de verblijfsvergunning in te trekken bij onvoldoende vorderingen. Dit soort bepalingen bevordert clandestiene arbeid en uitbuiting van deze onderdanen. In geval van onvoldoende studievorderingen kan de lidstaat op advies van de onderwijsinstelling besluiten de verblijfsvergunning niet te verlengen.

Amendement 27
Artikel 18, alinea 3

De lidstaten kunnen onbezoldigde stagiairs ***toestaan om te*** werken, met dezelfde beperkingen als die welke voor studenten gelden, en met de beperking dat zij niet direct of indirect in dienst mogen treden van de onderneming waarmee zij een opleidingsovereenkomst hebben gesloten overeenkomstig artikel 9, onder a).

Onbezoldigde stagiairs ***kunnen*** werken, met dezelfde beperkingen als die welke voor studenten gelden, en met de beperking dat zij niet direct of indirect in dienst mogen treden van de onderneming waarmee zij een opleidingsovereenkomst hebben gesloten overeenkomstig artikel 9, onder a).

Motivering

Er is geen enkele reden om lidstaten de mogelijkheid te geven het recht in te perken van onbezoldigde stagiairs om te werken volgens dezelfde voorwaarden als studenten. Een dergelijke bepaling zorgt juist voor onaanvaardbare beperkingen die verschillen per lidstaat.

Amendement 28 Artikel 18, alinea 4

De lidstaten kunnen van studenten en onbezoldigd stagiairs eisen dat zij, eventueel vooraf, activiteiten in loondienst of als zelfstandige melden bij een daartoe aangewezen instantie. Deze meldingsplicht, eventueel vooraf, kan ook worden opgelegd aan de werkgevers.

De lidstaten kunnen van studenten en onbezoldigd stagiairs eisen dat zij, eventueel vooraf, activiteiten in loondienst of als zelfstandige melden bij een daartoe aangewezen instantie. Deze meldingsplicht, eventueel vooraf, kan ook worden opgelegd aan de werkgevers. ***De vakbondsvertegenwoordigers worden door de werkgever in kennis gesteld van de aanwezigheid van onbezoldigde stagiairs en van de inhoud van de aangeboden stages.***

Motivering

Om de naleving van de bepalingen van de richtlijn te kunnen controleren moeten de vertegenwoordigers van de vakbonden op de hoogte zijn van de aanwezigheid van onbezoldigde stagiairs en van de inhoud van de hen aangeboden stages.

Amendement 29 Artikel 18 bis (nieuw)

Artikel 18 bis

Toelating van onderdanen van derde landen voor studie of onbezoldigd onderzoek

De bevoegde instellingen van de lidstaten nemen de in het kader van hun nationale wetgeving noodzakelijke maatregelen om het mogelijk te maken dat onderdanen van derde landen op dezelfde voorwaarden worden toegelaten als Europese studenten.

Motivering

De rechten van studenten uit derde landen moeten zo veel mogelijk gelijk zijn aan die van Europese studenten.

Amendement 30 Artikel 20, lid 1

1. Onverminderd artikel 7 worden

1. Onverminderd artikel 7 worden

beslissingen over aanvragen om toelating of verlenging binnen **90** dagen na indiening van de aanvraag genomen en aan de aanvrager medegedeeld.

beslissingen over aanvragen om toelating of verlenging binnen **60** dagen na indiening van de aanvraag genomen en aan de aanvrager medegedeeld.

Motivering

De termijn van 90 dagen is te lang en leidt tot onzekerheid en moet daarom verkort worden tot 60 dagen.

Amendement 31

Artikel 20, lid 3

3. Onderdanen van derde landen hebben het recht zich tot de rechter van de betrokken lidstaat te wenden om beroep aan te tekenen tegen een beslissing om een verblijfstitel of een visum te weigeren, te wijzigen, niet te verlengen of in te trekken. Een dergelijke beslissing moet vergezeld gaan van een uitvoerige motivering op basis van objectieve en controleerbare criteria, alsmede van informatie over de beroepsmogelijkheden en de termijnen die daarvoor gelden.

3. Onderdanen van derde landen hebben het recht zich tot de rechter van de betrokken lidstaat te wenden om beroep aan te tekenen tegen een beslissing om een verblijfstitel of een visum te weigeren, te wijzigen, niet te verlengen of in te trekken. Een dergelijke beslissing moet vergezeld gaan van een uitvoerige motivering op basis van objectieve en controleerbare criteria, alsmede van informatie over de beroepsmogelijkheden en de termijnen die daarvoor gelden. ***Deze beroepsprocedures hebben een opschortende werking.***

Motivering

Als aantekening van een beroep geen opschortende werking zou hebben kan de aanvrager in de praktijk geen beroepsprocedure aanspannen.

Amendement 32

Artikel 21, alinea 1

De instantie die in een lidstaat bevoegd is voor de toegang en het verblijf van studenten of scholieren uit derde landen kan met een instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs of een organisatie die programma's voor ***scholierenuitwisseling*** ten uitvoer legt en daartoe volgens de voorschriften of gebruiken van de betrokken lidstaat is erkend, een overeenkomst sluiten

De instantie die in een lidstaat bevoegd is voor de toegang en het verblijf van studenten of scholieren uit derde landen kan met een instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs of een organisatie die programma's voor ***uitwisseling*** ten uitvoer legt en daartoe volgens de voorschriften of gebruiken van de betrokken lidstaat is erkend, een overeenkomst sluiten betreffende de

betreffende de invoering van een verkorte toelatingsprocedure in het kader waarvan verblijfstitels of visa worden afgegeven op naam van de betrokken onderdaan van een derde land.

invoering van een verkorte toelatingsprocedure in het kader waarvan verblijfstitels of visa worden afgegeven op naam van de betrokken onderdaan van een derde land.

Motivering

Bepaalde uitwisselingsorganisaties organiseren educatieve verblijven of/en sociaal getinte verblijven voor vrijwilligers. Daarom wordt de verwijzing naar organisaties die uitsluitend scholierenuitwisseling organiseren geschrapt.

Tweede amendement op dit artikel, dat aan 'agr  e' 'ou reconnue' toevoegt, is niet van toepassing op de Nederlandse versie, daar 'agr  e (officieel erkend) in het Commissievoorstel reeds vertaald is met 'erkend'

Amendement 33 Artikel 24

De lidstaten geven aan de bepalingen van deze richtlijn uitvoering zonder discriminatie op grond van geslacht, ras, huidskleur, etnische of maatschappelijke achtergrond, genetische kenmerken, taal, godsdienstige of andere overtuiging, politieke en andere opvattingen, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, afkomst, handicaps, leeftijd en seksuele geaardheid.

De lidstaten geven aan de bepalingen van deze richtlijn uitvoering zonder discriminatie op grond van geslacht, ras, huidskleur, etnische of maatschappelijke achtergrond, genetische kenmerken, taal, godsdienstige of andere overtuiging, politieke en andere opvattingen, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, afkomst, handicaps, leeftijd en seksuele geaardheid ***dan wel andere persoonlijke of sociale omstandigheden of situaties.***

Motivering

Een complete opsomming is altijd duidelijker, maar uit juridisch oogpunt is een open opsomming correcter. Met de toegevoegde zinsnede wordt iedere mogelijke vorm van discriminatie gedekt.

Amendement 34 Artikel 26

Periodiek, en voor het eerst uiterlijk drie jaar na het verstrijken van de in artikel 27 vastgestelde termijn, dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten en stelt in voorkomend geval de nodige wijzigingen voor.

Periodiek, en voor het eerst uiterlijk drie jaar na het verstrijken van de in artikel 27 vastgestelde termijn, dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten en stelt in voorkomend geval de nodige wijzigingen voor. ***Dit verslag evalueert op basis van nauwkeurige statistieken van de lidstaten zowel de positieve als de eventuele***

negatieve effecten van de uitvoering van deze richtlijn, met name wat betreft het wegtrekken van hoog opgeleide mensen uit minder ontwikkelde derde landen.

Motivering

Zoals hierboven reeds is aangegeven, mag het verblijf van onderdanen uit derde landen voor studie, onderzoek of onderwijs er niet toe leiden dat er nog meer hoog opgeleide mensen wegtrekken uit minder ontwikkelde derde landen.

Amendement 35
Artikel 26, alinea 1 bis (nieuw)

De lidstaten doen aan de Europese Commissie ieder jaar statistieken toekomen waarin de gegevens over studenten, vrijwilligers, onbezoldigde stagiairs, leerlingen en onbezoldigde onderzoekers zijn opgesplitst naar geslacht en land van herkomst.

Motivering

Het is van belang kwantitatieve gegevens te kunnen gebruiken over het aantal mensen dat voor studie, stages, onderzoek en vrijwilligerswerk het grondgebied van de Europese Unie binnenkomt, ten einde de richtlijn of toekomstige maatregelen eventueel te kunnen aanpassen.

TOELICHTING

Dit voorstel beoogt de voorwaarden vast te leggen, volgens de minimumregels die alle lidstaten gemeenschappelijk hebben, betreffende toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk. Het voorstel vormt een aanvulling op de maatregelen die de Commissie reeds op het gebied van immigratie in verband met werk en gezinshereniging heeft voorgesteld.

I. Europa, centrum van gedeelde kennis

1. Doelstelling

Dit voorstel beantwoordt aan de wens die verwoord is in de verklaring van Bologna van 19 juni 1999 van de ministers van Onderwijs van 29 Europese landen, waarin onder meer wordt gezegd dat "de vitaliteit en doeltreffendheid van beschavingen wordt afgemeten aan de aantrekkingskracht van hun cultuur voor andere landen".

Kenmerkend voor migratie in verband met studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk is dat zij tijdelijk is en geen effect heeft op de arbeidsmarkt in het land van ontvangst. Dit soort migratie betekent bovendien een wederzijdse verrijking, zowel voor de migranten alsook voor hun land van herkomst en het land van verblijf. Daarom staat men dan ook meestal positief tegenover de toelating van onderdanen van derde landen, vooral als het gaat om studenten in het hoger onderwijs.

De aanwezigheid van studenten uit het buitenland stimuleert namelijk de onderwijsinstellingen in het gastland programma's te ontwikkelen die inspelen op de internationalisering van het onderwijs en op de toenemende mobiliteit van studenten. Het voorstel draagt zo indirect bij aan "de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte", de doelstelling in artikel 149 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en sluit aan bij het beleid inzake een nauwere samenwerking met derde landen op onderwijsgebied, zoals bijvoorbeeld geconcretiseerd in het Erasmus World-programma¹.

2. Toepassingsgebied

Het voorstel voor een richtlijn is van toepassing op vier categorieën onderdanen: studenten, scholieren, onbezoldigde stagiairs en vrijwilligers.

Studenten vormen de grootste groep onderdanen uit derde landen omdat op dat studieniveau de internationale mobiliteit het grootst is, (90% van de onderdanen die in verband met een studie zijn toegelaten in Groot-Brittannië, 86% in België, 67% in Frankrijk, 54% in Duitsland)². Vervolgens komt de categorie van de onbetaalde stagiairs in het kader van een beroepsopleiding. Tenslotte is de richtlijn van toepassing op uitwisselingen van scholieren en vrijwilligers, degenen dus die niet tot de groep van studenten of stagiairs behoren maar willen deelnemen aan een sociaal programma dat is georganiseerd door een organisatie zonder winstoogmerk, bijvoorbeeld een NGO.

---

¹ Mededeling van de Commissie van 18 juli 2001 (COM(2001) 385).

² Studie uitgevoerd voor de Commissie over de toelating van onderdanen van derde landen voor studiedoeleinden, augustus 2000, blz. 19.

Behalve studenten zou de regeling ook onbezoldigde onderzoekers moeten omvatten, zodat deze de mogelijkheid hebben om belangrijke onderzoekservaring op te doen.

3. Braindrain

Het bieden van een verblijf aan onderdanen van derde landen kan leiden tot de bekende braindrain. De Gemeenschap heeft daarom toegezegd dat de nationale en regionale samenwerkingsprogramma's gericht moeten zijn op de professionele integratie van onderdanen in hun land van herkomst¹.

Weliswaar is het denkbaar dat onderdanen van derde landen na het einde van hun opleiding als werknemer blijven om ervaring op te doen of om eventueel tekorten aan arbeidskrachten in het gastland op te vangen, maar deze mogelijkheid moet aan een strikte termijn worden gebonden zodat er niet nog meer hoger opgeleide mensen wegtrekken uit ontwikkelingslanden².

II. Voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen voor studiedoeleinden

1. Oorspronkelijke voorwaarden

a) Gemeenschappelijke voorwaarden

De verblijfsvergunning mag slechts door het gastland worden verstrekt indien aan vier voorwaarden is voldaan (artikel 5): overleggen van een geldig paspoort ; beschikken over een ziektekostenverzekering die alle risico's in het gastland dekt; overleggen van een verklaring dat men niet als een bedreiging voor de openbare orde wordt beschouwd en overleggen van een bewijs van betaling van de vergoeding voor de behandeling van de aanvraag.

b) Specifieke voorwaarden

De specifieke voorwaarden die worden gesteld voor verschillende categorieën roepen enkele problemen op.

Artikel 6 noemt voor studenten de volgende voorwaarden: de studenten moeten een schriftelijk bewijs van toelating of een inschrijvingsbewijs overleggen; op enigerlei wijze kunnen aantonen dat zij over voldoende middelen en voldoende kennis van de taal van het studieprogramma dat zij volgen, beschikken; en tenslotte eventueel een bewijs van betaling van het inschrijfgeld kunnen overleggen.

Wat betreft de eis inzake voldoende middelen zou het voldoende moeten zijn als de student een beurs van het gastland of het derde land ontvangt, of een toezegging kan overleggen van een gastgezin dat hem opvangt of een bewijs van een aangeboden parttime baan. Daarnaast zouden deze studenten voor zover mogelijk voorrang moeten krijgen als het gaat om universiteitskantines en huisvesting.

---

¹ Zie met name de conclusies van de Europese Raad van Tampere en artikel 13, lid 4, derde alinea van de Overeenkomst van Cotonou van 23 juni 2000 met de ACS-landen.

² Zie programma voor de verhoging van de kwaliteit van het hoger onderwijs en de bevordering van het intercultureel begrip door middel van samenwerking met derde landen (ERASMUS World) (2004-2008).

Wat betreft het bewijs van betaling van inschrijfgeld, dat voor sommige instellingen zeer hoog is, zou het vreemd zijn om te eisen dat er betaald wordt voordat de student de toezegging heeft dat hij een verblijfsvergunning krijgt.

Voor scholieren bepaalt de richtlijn in artikel 8 dat de scholier moet kunnen aantonen dat hij is toegelaten tot een instelling voor voortgezet onderwijs en dat hij deelneemt aan een uitwisselingsprogramma dat wordt georganiseerd door een erkende organisatie, die zich borg stelt voor de verblijfskosten.

Het effect van uitwisseling is des te groter als scholieren al jong met een vreemde land en een vreemde taal in contact komen. Door het verblijf in een gastgezin, en het leren van de taal dat op die leeftijd sneller gaat, wordt de scholier gestimuleerd tot een open instelling en zal hij als student opnieuw in het buitenland willen studeren.

2. Verblijfsduur en controle van de studievorderingen

a) verblijfsduur

De verblijfsduur varieert per categorie. Zo kunnen studenten een verblijfsvergunning krijgen voor een jaar of langer en deze jaarlijks laten verlengen. Scholieren en vrijwilligers kunnen slechts een verblijfsvergunning krijgen voor maximaal een jaar, die niet verlengd kan worden. Voor stagiairs kan de verblijfsduur bij wijze van uitzondering eenmalig worden verlengd om een beroepskwalificatie te verkrijgen.

Het gastland zou niet de mogelijkheid moeten hebben om het verblijf van de student te beperken tot de duur van het studieprogramma als dat minder dan een jaar duurt. Daardoor zou de student niet gedurende de vakantie voor of na het studieprogramma - dat meestal 9 maanden duurt - kunnen werken om een deel van de nodige bestaansmiddelen te verdienen.

b) Intrekking of niet-verlenging van de verblijfsvergunning voor studenten

Als de student onvoldoende studievorderingen maakt kan de lidstaat de verlenging van de verblijfsvergunning weigeren via een gemotiveerde besluit op basis van het advies van de onderwijsinstelling.

De lidstaten kunnen ook een verblijfsvergunning intrekken als de houder niet meer voldoet aan de voorwaarden of om redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. Het is overdreven om ziekte te noemen als een van de criteria voor intrekking.

3. Mogelijkheid om te werken

Studenten en onbetaalde stagiairs kunnen tussen de 10 en 20 uur per week arbeid in loondienst verrichten, nader vast te stellen door de lidstaat. Deze beperking geldt niet tijdens de vakantieperiodes. De lidstaat kan beslissen dit recht niet toe te kennen gedurende het eerste jaar van verblijf of dit recht in te trekken indien studenten onvoldoende voortgang boeken bij hun studie. Deze bepaling moet worden geschrapt want door te werken kunnen studenten en stagiairs over meer middelen beschikken - hetgeen absoluut noodzakelijk is gezien de kosten van het levensonderhoud in de EU die veel hoger zijn dan in het land van herkomst van onderdanen uit

ontwikkelingslanden -, zodat zij een behoorlijk bestaan kunnen leiden en niet clandestien hoeven te werken en zich te laten uitbuiten.

4. Procedure en beroep

Onderdanen van derde landen beschikken over procedurele garanties, in het bijzonder het recht om beroep aan te tekenen tegen een beslissing van het gastland om een verblijfsvergunning of een visum te weigeren, te wijzigen, niet te verlengen of in te trekken. De termijn voor mededeling van deze besluiten moet worden verkort.

Artikel 21 voorziet in de mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten betreffende de invoering van een verkorte toelatingsprocedure tussen het gastland en de instelling voor hoger onderwijs. Deze mogelijkheid moet krachtig gestimuleerd worden zodat de EU een even succesvol systeem kan bieden als bijvoorbeeld dat van de Verenigde Staten¹.

Tenslotte moet de Commissie drie jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn (uiterlijk 31 december 2004) verslag uitbrengen aan de Raad en het EP. Dit verslag moet op basis van nauwkeurige nationale statistieken het effect van de richtlijn evalueren, met name over de kwestie van het wegtrekken van hoogopgeleide mensen uit ontwikkelingslanden.

---

¹ Het J1-visum dat wordt afgegeven door de Verenigde Staten is een versneld toegekend bezoekersvisum.

18 maart 2003

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk (COM(2002) 548 – C5-0502/2002 – 2002/0242(CNS))

Rapporteur voor advies: Marcelino Oreja Arburúa

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 5 november 2002 Marcelino Oreja Arburúa tot rapporteur voor advies.

Zij behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 20 februari en 18 maart 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 17 stemmen voor en 9 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: de leden Giuseppe Gargani (voorzitter), Willi Rothley (ondervoorzitter), Ioannis Koukiadis (ondervoorzitter), Marcelino Oreja Arburúa (rapporteur voor advies), Paolo Bartolozzi, Luis Berenguer Fuster (verving Carlos Candal), Ward Beysen, Charlotte Cederschiöld (verving Rainer Wieland), Michel J.M. Dary, Bert Doorn, Francesco Fiori, Janelly Fourtou, Evelyne Gebhardt, Fiorella Ghilardotti, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Malcolm Harbour, The Lord Inglewood, Hans Karlsson (verving Maria Berger), Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Toine Manders, Manuel Medina Ortega, Imelda Mary Read (verving Arlene McCarthy), Anne-Marie Schaffner, Marianne L.P. Thyssen, Ieke van den Burg (verving François Zimeray overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Diana Wallis, Matti Wuori (verving Heidi Anneli Hautala) en Stefano Zappalà.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Artikel 6, lid 1, letter a)

a) zijn toegelaten tot een instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs om daar een studieprogramma te volgen. Studenten kunnen aantonen dat zij aan deze voorwaarde voldoen door ofwel een schriftelijk bewijs van toelating of een inschrijvingsbewijs te overleggen, ofwel een bewijs dat zij zijn toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen;

a) zijn toegelaten tot een **wettelijk erkende** instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs om daar een studieprogramma te volgen. Studenten kunnen aantonen dat zij aan deze voorwaarde voldoen door ofwel een schriftelijk bewijs van toelating of een inschrijvingsbewijs te overleggen, ofwel een bewijs dat zij zijn toegelaten onder de voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig wordt erkend of dat zij voor een toelatingsexamen slagen;

Motivering

De onderwijsinstellingen moeten wettelijk erkend zijn door de lidstaten, teneinde "spookcentra" die de deur openen voor illegale toegang te voorkomen.

Amendement 2 Artikel 8, lid 2

2. **Elke lidstaat kan** de afgifte van verblijfstitels "scholierenuitwisseling" **beperken** tot onderdanen van derde landen die dezelfde mogelijkheid bieden aan **onderdanen van de lidstaat**.

2. De afgifte van verblijfstitels "scholierenuitwisseling" **wordt beperkt** tot onderdanen van derde landen die dezelfde mogelijkheid bieden aan **burgers van de Europese Unie**.

Motivering

De afgifte van verblijfstitels "scholierenuitwisseling" dient te worden geharmoniseerd op grond van het wederkerigheidsbeginsel, waarbij een systeem moet worden toegepast van gelijke kansen voor EU-burgers en onderdanen van derde landen.

¹ PB C 45 E van 25.2.2003, blz. 18.

Amendement 3
Artikel 8, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. De lidstaten kunnen de afgifte van verblijfstitels "scholierenuitwisseling" aan onderdanen van derde landen weigeren wanneer het derde land waarvan de scholier afkomstig is de in de lidstaat gevolgde studie niet beschouwt als geldig en deel uitmakend van zijn opleidingscyclus.

Motivering

Om te garanderen dat de houder van een verblijfstitel "scholierenuitwisseling" maximaal profijt kan trekken van de uitwisseling.

Amendement 4
Artikel 9, lid 1, letter a)

a) een opleidingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of gebruiken wordt erkend door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, met het oog op een onbezoldigde stage bij een onderneming uit de particuliere of de publieke sector of bij een particuliere of openbare organisatie voor beroepsopleiding die volgens de nationale voorschriften of gebruiken door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd;

a) een opleidingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of gebruiken wordt erkend door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, met het oog op een onbezoldigde stage bij een onderneming uit de particuliere of de publieke sector of bij een particuliere of openbare organisatie voor beroepsopleiding die volgens de nationale voorschriften of gebruiken door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd. **De onderneming of organisatie die de stagiair begeleidt moet certificeren dat zij beschikt over middelen om de opleiding te verschaffen en dat deze opleiding overeenstemt met de basisopleiding van de stagiair.**

Motivering

Er kunnen anders "mantelbedrijven" ontstaan die de legale toegang van onbezoldigde stagiairs mogelijk maken, maar deze stagiairs vervolgens gebruiken of uitbuiten voor illegale economische activiteiten.

Amendement 5
Artikel 10, letter a)

a) **de door de betrokken lidstaat vastgestelde minimumleeftijd hebben bereikt** en niet ouder **zijn** dan **de maximumleeftijd**;

a) **niet jonger dan 18 jaar**, en niet ouder dan **25 jaar zijn**;

Motivering

Het is wenselijk de minimum- en de maximumleeftijd op communautair niveau te harmoniseren.

Amendement 6
Artikel 12

De verblijfstitel "scholierenuitwisseling" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar en kan **niet** worden verlengd.

De verblijfstitel "scholierenuitwisseling" wordt afgegeven voor ten hoogste een jaar en kan worden verlengd **indien de houder ervan blijft voldoen aan de in de artikelen 5 en 8 bepaalde voorwaarden.**

Motivering

Het is onzin dat studenten hun verblijfstitel kunnen verlengen maar scholieren niet. Scholieren moeten in staat worden gesteld meer dan één schooljaar les te krijgen in een instelling voor secundair onderwijs, indien ze blijven voldoen aan de in de richtlijn bepaalde voorwaarden.

Amendement 7
Artikel 18, alinea 2

De lidstaten kunnen beslissen **dit recht niet toe te kennen gedurende het eerste jaar van verblijf of** dit recht in te trekken indien studenten onvoldoende voortgang boeken bij hun studie.

De lidstaten kunnen beslissen dit recht in te trekken indien studenten onvoldoende voortgang boeken bij hun studie.

Motivering

Het is onzin het recht om te werken het eerste jaar van verblijf te beperken indien wordt voldaan aan de in de artikelen 6 en 9 bepaalde voorwaarden.

Amendement 8
Artikel 20, lid 1

1. Onverminderd artikel 7 worden beslissingen over aanvragen om toelating of verlenging binnen **90** dagen na indiening van de aanvraag genomen en aan de aanvrager medegedeeld.

1. Onverminderd artikel 7 worden beslissingen over aanvragen om toelating of verlenging binnen **60** dagen na indiening van de aanvraag genomen en aan de aanvrager medegedeeld.

Motivering

Aangezien alleen studenten hun verblijfstitel kunnen verlengen en de periode tussen twee academiejaren minder dan 90 dagen bedraagt, dient de beslissing over een aanvraag om verlenging binnen maximaal 60 dagen te worden genomen.

22 januari 2003

ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk (COM(2002) 548 – C5-0502/2002 – 2002/0242(CNS))

Rapporteur voor advies: Luciana Sbarbati

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken benoemde op haar vergadering van 23 oktober 2002 Luciana Sbarbati tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 21 november 2002 en 21/22 januari 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 13 stemmen voor en 7 tegen bij 2 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Theodorus J.J. Bouwman (voorzitter), Marie-Hélène Gillig en Winfried Menrad (ondervoorzitters), Luciana Sbarbati (rapporteur voor avis), Elspeth Attwooll, Regina Bastos, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Luigi Cocilovo, Carlo Fatuzzo, Fiorella Ghilardotti (verving Jan Andersson), Anne-Karin Glase, Stephen Hughes, Ioannis Koukiadis, Jean Lambert, Mario Mantovani, Claude Moraes, Manuel Pérez Álvarez, Bartho Pronk, Gerhard Schmid, Miet Smet, Gabriele Stauner (verving Enrico Ferri), Ieke van den Burg en Barbara Weiler.

BEKNOPTE MOTIVERING

Dit Commissievoorstel voor een richtlijn betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk vormt een aanvulling op de initiatieven die de Commissie al heeft genomen op het gebied van immigratie en houdt rekening met de bijzondere kenmerken van deze vorm van immigratie: tijdelijk, onafhankelijk van de situatie op de arbeidsmarkt van het gastland, enz.

De Commissie wijst er voorts op dat deze vormen van migratie een wederzijdse verrijking betekenen, uiteraard voor de migranten die er gebruik van maken, maar ook voor hun land van herkomst en voor het gastland, en in het algemeen bijdragen aan een beter wederzijds begrip tussen verschillende culturen. Zij zijn met name ook bevorderlijk voor de dynamiek van de onderwijsstelsels in Europa en het nastreven van hoge kwaliteitsnormen in het onderwijs.

Het voorstel van de Commissie moet dan ook over de gehele lijn als een belangrijke stap voorwaarts worden gezien, niet alleen voor het versterken van de samenwerking met derde landen, maar ook voor het tot stand brengen van kwaliteitsonderwijs.

Dit neemt niet weg dat het voorstel hier en daar nog lacunes vertoont. In de eerste plaats wordt - in tegenstelling tot wat de Europese regelgeving inzake mobiliteit op het gebied van onderwijs, opleiding en onderzoek voorschrijft - geen aandacht besteed aan de samenwerking met en de uitwisseling van docenten, leerkrachten en onderzoekers, die toch een belangrijk element vormen voor het bereiken van de doelstellingen die de Commissie nastreeft: van Europa een wereldonderwijscentrum maken om de kennis in de wereld beter te delen.

Het voorstel spoort echter niet met het voorstel over gezinshereniging en besteedt geen aandacht aan de noodzaak om ervoor te zorgen dat het kerngezin van een burger van een derde land die naar Europa komt voor studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk, deze kan volgen. Dit is wel belangrijk, gezien het feit dat de betrokkenen tijdelijk in Europa zullen verblijven, maar wel voor een periode van langer dan drie maanden.

Tot slot moet de Commissie worden gefeliciteerd met haar beslissing om studenten uit derde landen het recht te geven om te werken, wat onontbeerlijk is opdat zij in hun onderhoud kunnen voorzien en om zwartwerk te voorkomen. Dit recht moet evenwel hetzelfde zijn als voor de eigen burgers van het gastland en het is dan ook niet duidelijk waarom bepaald wordt dat de lidstaten de uitoefening van dit recht tijdens het eerste jaar van verblijf mogen verhinderen.

Bij wijze van conclusie kan worden gesteld dat het Commissievoorstel over het geheel genomen kan worden aanvaard, maar dat een en ander moet worden gedaan om de nog bestaande lacunes uit de weg te ruimen, wil men daadwerkelijk bijdragen aan het bereiken van meer wereldwijde samenwerking op het gebied van onderwijs en kennisoverdracht.

AMENDEMENTEN

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 4

(4) Een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap op het gebied van onderwijs en externe betrekkingen is van Europa een wereldonderwijscentrum te maken en de kennis in de wereld beter te delen, om zo bij te dragen aan de verspreiding van de waarden die hoog in het vaandel van de Unie staan, zoals mensenrechten, democratie en de rechtstaat. De bevordering van de toelating van onderdanen van derde landen tot de Europese Gemeenschap en van de mobiliteit binnen de Gemeenschap, is een essentieel aspect van dit beleid. De onderlinge afstemming van de nationale wetgevingen van de lidstaten inzake de voorwaarden voor toegang en verblijf maakt daar deel van uit.

(4) Een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap op het gebied van onderwijs en externe betrekkingen is van Europa een wereldonderwijscentrum te maken en de kennis in de wereld beter te delen, om zo bij te dragen aan de verspreiding van de waarden die hoog in het vaandel van de Unie staan, zoals mensenrechten, democratie en de rechtstaat. De bevordering van de toelating van onderdanen van derde landen tot de Europese Gemeenschap en van de mobiliteit binnen de Gemeenschap **voor studie en onderzoek**, is een essentieel aspect van dit beleid. De onderlinge afstemming van de nationale wetgevingen van de lidstaten inzake de voorwaarden voor toegang en verblijf, **werk en sociale zekerheid** maakt daar deel van uit.

Motivering

Als Europa wil bijdragen aan een betere verspreiding van de kennis over de hele wereld, moet niet alleen gelet worden op de rol die studenten daarbij kunnen vervullen, maar ook op de rol die onderzoekers kunnen spelen bij de verspreiding van wetenschappelijke studies en informatie.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

Amendement 2
Overweging 7

(7) De mobiliteit van studenten uit derde landen die hun studie in verschillende lidstaten willen volgen, moet worden vergemakkelijkt, evenals de toelating van onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit binnen of naar de Europese Gemeenschap met het oog op onderwijs, beroepsopleiding *of* vrijwilligerswerk.

(7) De mobiliteit van studenten uit derde landen die hun studie in verschillende lidstaten willen volgen, moet worden vergemakkelijkt, evenals de toelating van onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit binnen of naar de Europese Gemeenschap met het oog op onderwijs, beroepsopleiding, vrijwilligerswerk *en onderzoek*.

Motivering

Het toepassingsgebied van de richtlijn is te beperkt. De vrije mobiliteit van onderzoekers bevorderen is even belangrijk als voor studenten.

Amendement 3
Overweging 8

(8) Om rekening te houden met de studiekosten en met het feit dat steeds meer mensen tijdens een studie werken om bij te dragen in die kosten, moet de toelating van onderdanen van derde landen gekoppeld zijn aan *een beperkte* toegang tot de arbeidsmarkt.

(8) Om rekening te houden met de studiekosten en met het feit dat steeds meer mensen tijdens een studie werken om bij te dragen in die kosten, moet de toelating van onderdanen van derde landen gekoppeld zijn aan toegang tot de arbeidsmarkt.

Deze toegang tot de arbeidsmarkt moet altijd worden opgevat als een aanvulling op of bijdrage tot de financiering van het verblijf van de student en "studiedoeleinden" mogen in geen geval als reden worden gebruikt om de regels voor toegang tot de arbeidsmarkt te ontduiken.

De studie, het onderzoek of de opleiding staan altijd voorop.

Motivering

Onderdanen van derde landen die in Europa verblijven om er te studeren moeten wat betreft de toegang tot arbeid dezelfde rechten als de eigen studenten van het gastland genieten om uitbuiting en zwart werk niet in de hand te werken.

Amendement 4
Artikel 1, letter a)

Deze richtlijn is bedoeld ter bepaling van:

a) de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen die met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven;

Deze richtlijn is bedoeld ter bepaling van:

a) de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen die met het oog op studie, **onderzoek**, beroepsopleiding, **onderwijsopdrachten** of vrijwilligerswerk langer dan drie maanden op het grondgebied van de lidstaten wensen te verblijven;

Motivering

De werkingssfeer van de richtlijn moet worden verruimd tot onderzoekers en docenten, wil men het verklaarde doel van de Commissie: een betere verspreiding van de kennis bereiken. Zoals voor de mobiliteit binnen Europa is het belangrijk dat ook docenten en onderzoekers toegang tot Europa krijgen voor hun waardevolle ervaring en om de uitwisseling van wetenschappelijke kennis te bevorderen.

Amendement 5
Artikel 1, letter h bis) (nieuw)

h bis) "onderzoeker" : onderdaan van een derde land die is toegelaten voor verblijf op het grondgebied van een lidstaat om daar aan een onderzoekprogramma mede te werken of deel te nemen aan een uitwisselingsprogramma of programma voor wetenschappelijke samenwerking aan een instelling voor hoger onderwijs of een onderzoekinstituut;

Motivering

Periodes van onderzoek, beroepsopleiding of onderwijsopdracht in het buitenland hebben een positief effect op de hele wereld van onderzoek, onderwijs, beroepsopleiding en wetenschappelijke samenwerking in het algemeen, zowel voor het land van herkomst als voor het gastland. Daarom moet ook de uitwisseling en het verblijf van burgers van derde landen die op het terrein van het wetenschappelijk onderzoek, opleiding en onderwijs in de brede zin van het woord actief zijn, worden bevorderd en mag men zich niet tot studenten beperken.

Amendement 6
Artikel 1, letter h ter) (nieuw)

h ter) "docent en leerkracht": docent of leerkracht aan een erkende instelling voor hoger onderwijs of beroepsonderwijs die deelneemt aan een uitwisselingsprogramma voor docenten.

Motivering

Zie de motivering bij amendement 5

Amendement 7

Artikel 5, lid 1, letter b) bis (nieuw)

b bis) een bewijs, in welke vorm dan ook, voorleggen dat zij tijdens het verblijf over de nodige financiële middelen beschikken om in hun onderhoud en de kosten van de terugreis te voorzien.

Motivering

Overeenkomstig de desbetreffende besluiten van het Parlement moeten onderdanen uit derde landen het bewijs leveren dat zij tijdens hun verblijf in de Gemeenschap geen beroep behoeven te doen op de sociale voorzieningen van het gastland.

Amendement 8

Artikel 5, lid 1, letter c)

c) niet worden beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid ***of de volksgezondheid en, in voorkomend geval, het daartoe door de lidstaat vereiste document kunnen overleggen.*** De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land;

c) niet worden beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde ***en*** de openbare veiligheid. De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land;

Motivering

Gezondheid kan een reden zijn volgens de door ons gehanteerde beginselen onaanvaardbare discriminatie.

Amendement 9

Artikel 5, lid 2

2. De lidstaten vergemakkelijken de afgifte van verblijfstitels en, in voorkomend geval, van de visa die zij vereisen, voor de in de artikelen 6 tot 10 bedoelde onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit naar of binnen de Europese Unie.

De lidstaten vergemakkelijken de afgifte van verblijfstitels en, in voorkomend geval, van de visa die zij vereisen, voor de in de artikelen 6 tot 10 bedoelde onderdanen van derde landen die deelnemen aan communautaire programma's ter bevordering van de mobiliteit naar of binnen de Europese Unie, **zodat de start van de geplande opleidingsactiviteiten niet vertraagd wordt.**

Motivering

Op deze manier wordt verduidelijkt waarom de lidstaten de afgifte van verblijfstitels moeten vergemakkelijken.

Amendement 10 Artikel 6, lid 1, letter c)

c) indien de lidstaat dat vereist, over voldoende kennis van de taal van het studieprogramma dat zij volgen, beschikken;

indien de lidstaat **of de gastinstelling** dat vereist, over voldoende kennis van de taal van het studieprogramma dat zij volgen, beschikken;

Motivering

Dit sluit beter aan bij de werkelijkheid: het gaat hierbij om een eis die verband houdt met de opleiding.

Amendement 11 Artikel 10 bis (nieuw)

Artikel 10 bis: specifieke voorwaarden voor onderzoekers, docenten en leerkrachten
De lidstaten kunnen voor onderzoek, onderwijs, beroepsopleiding of bijscholing aan een onderdaan van een derde land een verblijfstitel afgeven als deze behalve aan de algemene voorwaarden van artikel 5 ook aan de volgende voorwaarden voldoet:
a) een opleidings-, onderwijs-, onderzoeks- of bijscholingsovereenkomst hebben gesloten, die in voorkomend geval volgens de nationale voorschriften of

gebruiken wordt erkend door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, om onderzoek te doen, onderwijs of opleiding te geven of aan een uitwisselings- of samenwerkingsprogramma deel te nemen aan een particuliere of openbare organisatie voor beroepsopleiding, middelbaar onderwijs of onderzoek die volgens de nationale voorschriften of gebruiken door de lidstaat wordt erkend of gefinancierd;
b) op enigerlei wijze kunnen aantonen gedurende het verblijf over voldoende middelen te kunnen beschikken om de kosten van levensonderhoud en de kosten van de terugreis te dekken.

Motivering

In dit amendement worden de voorwaarden gespecificeerd voor het afgeven van een verblijfstitel aan onderzoekers, docenten en leerkrachten.

Amendement 12
Artikel 10 ter (nieuw)

Artikel 10 ter: gezinshereniging

De lidstaten vergemakkelijken de afgifte van verblijfstitels en, in voorkomend geval, van de visa die zij vereisen aan de leden van het kerngezin, nl. echtgenoten en ten laste komende kinderen of ouders, van een onderdaan van een derde land die in een lidstaat van de Europese Unie wordt toegelaten voor studie, beroepsopleiding, stage, vrijwilligerswerk of bijscholing voor de hele geldigheidsduur van diens eigen verblijfstitel.

Motivering

Het is belangrijk dat gezinsleden de echtgenoot gedurende diens hele verblijf naar Europa kunnen volgen, zeker als het om een langdurig verblijf gaat

Amendement 13
Artikel 11, lid 2, letter c)

c) zich niet houdt aan de beperkingen die krachtens artikel 18 van deze richtlijn worden gesteld aan zijn recht om te werken; **Schrappen**

Motivering

Zie motivering bij het amendement op overweging 8.

Amendement 14
Artikel 15, lid 2, letter c)

2. De lidstaten kunnen de verblijfstitels of visa intrekken om redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid **of de volksgezondheid**. De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land. **Het uitbreken van een ziekte of gebrek na afgifte van de verblijfstitel kan op zichzelf geen reden zijn om de verblijfstitel in te trekken, niet te verlengen of de houder ervan door de bevoegde instantie van het grondgebied te laten verwijderen.**

De lidstaten kunnen de verblijfstitels of visa intrekken om redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid. De redenen van openbare orde of openbare veiligheid moeten uitsluitend gebaseerd zijn op het persoonlijk gedrag van de betrokken onderdaan van een derde land.

Motivering

Mogelijke discriminatie om gezondheidsredenen in de laatste zin van de paragraaf; uit de formulering blijkt duidelijk dat deze bepaling misbruikt kan worden.

Amendement 15
Artikel 18

Studenten kunnen buiten de studie-uren arbeid in loondienst of als zelfstandige verrichten, onder voorbehoud van de regels die voor het gekozen beroep gelden. **Elke lidstaat stelt een maximaal aantal toegelaten arbeidsuren vast, van tussen de 10 en 20 uur per week. Deze beperking**

Studenten kunnen buiten de studie-uren arbeid in loondienst of als zelfstandige verrichten, onder voorbehoud van de regels die voor het gekozen beroep gelden **en met inachtneming van de beperkingen die voor de eigen studenten van het gastland gelden.**

*geldt niet tijdens de vakantieperiodes.
De lidstaten kunnen beslissen dit recht
niet toe te kennen gedurende het eerste
jaar van verblijf of dit recht in te trekken
indien studenten onvoldoende voortgang
boeken bij hun studie.*

Schrappen

Motivering

Studenten en stagiairs uit derde landen moeten voor de toegang tot werk dezelfde rechten hebben als de eigen studenten en stagiairs van het gastland, mede om zwart werk en uitbuiting te voorkomen.

Amendement 16
Artikel 24

De lidstaten geven aan de bepalingen van deze richtlijn uitvoering zonder discriminatie op grond van geslacht, ras, huidskleur, etnische of maatschappelijke achtergrond, genetische kenmerken, taal, godsdienstige of andere overtuiging, politieke en andere opvattingen, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, afkomst, handicaps, leeftijd en seksuele geaardheid.

De lidstaten geven aan de bepalingen van deze richtlijn uitvoering zonder discriminatie op grond van geslacht, ras, huidskleur, etnische of maatschappelijke achtergrond, genetische kenmerken, taal, godsdienstige of andere overtuiging, politieke en andere opvattingen, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, afkomst, handicaps, leeftijd en seksuele geaardheid ***dan wel andere persoonlijke of sociale omstandigheden of situaties.***

Motivering

Een complete opsomming is altijd duidelijker, maar uit juridische oogpunt is een open opsomming correcter. Met de toegevoegde zinsnede wordt iedere mogelijke vorm van discriminatie gedekt.

24 maart 2003

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

inzake het voorstel van de Commissie met het oog op de aanneming van een richtlijn van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op studie, beroepsopleiding of vrijwilligerswerk
(COM(2002) 548 – C5-0502/2002 - 2002/0242(CNS))

Rapporteur voor advies: Luciana Sbarbati

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie verzoekschriften benoemde op haar vergadering van 23 januari 2003 Luciana Sbarbati tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergadering van 20 maart 2003.

Op dezelfde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Roy Perry (ondervoorzitter en waarnemend voorzitter), Proinsias De Rossa (ondervoorzitter), Felipe Camisón Asensio, Marie-Hélène Descamps, Janelly Fourtou, Laura González Álvarez, The Earl of Stockton, Christian Ulrik von Boetticher en Eurig Wyn.

BEKNOPTE MOTIVERING

1. Reizen – en bezoeken in het kader van studie en beroepsopleiding – zijn tegenwoordig, evenals vroeger ten tijde van Montaigne, een van de beste manieren om ervoor te zorgen dat de *hoofden*, waaraan onze maatschappij zo'n behoefte heeft *niet alleen goed gevuld, maar ook goed ontwikkeld* zijn. Een ander kernidee: *Zoek de wetenschap waar zij te vinden is*, is op sommige plaatsen en in sommige culturen een noodzakelijk uitgangspunt dat zich voorts ontwikkelt tot een onmisbaar instrument voor het beroepsleven. Duizenden jongeren uit de hele wereld verzoeken om inschrijving aan onze universiteiten en studieinstellingen om hun opleiding te voltooien of te perfectioneren.

2. De mobiliteit van jongeren, met name om een hogere opleiding te volgen of vrijwilligerswerk te verrichten, wordt in onze Unie reeds lang krachtig gestimuleerd en bevorderd. De programma's Erasmus en Comet en de vervolprogramma's zijn, hoewel zij in eerste instantie uitsluitend bedoeld waren voor de studenten uit de Gemeenschap, geleidelijk uitgebreid tot een geheel van landen die via associatie-, samenwerkings- en andere verdragen aan de Unie gebonden zijn.

3. Een groot aantal studenten dat aan de poorten van onze universiteiten aanklopt is onderdaan van derde landen en heeft een verblijfsvergunning of zelfs een visum nodig om zijn studie bij ons af te ronden. Vandaar dat de wettelijke bepalingen van de lidstaten op communautair niveau moeten worden geharmoniseerd (het doel van onderhavige richtlijn).

4. Onze commissie kan dit slechts toejuichen, omdat zij in de aanwezigheid van buitenlandse studenten in laatste instantie een krachtig middel ziet voor interculturele uitwisseling, maar eveneens voor de verspreiding van onze meervoudige culturen onder onze studerende gasten, wier aanwezigheid eveneens een manier is om de nieuwe generaties van landen in opkomst wier taak het is hun land te besturen, te helpen hun opleiding te perfectioneren en zich vertrouwd te maken met ons sociaal en cultureel klimaat, maar eveneens met een humanistische, open en democratische kijk op de samenleving.

5. Uw rapporteur is niet voornemens amendementen op de richtlijn in te dienen; dat heeft zij reeds gedaan als rapporteur van de Commissie werkgelegenheid, en de rapporteurs voor de commissie ten principale en zelfs voor de andere commissie voor advies zullen ongetwijfeld andere amendementen indienen.

6. Uw rapporteur voor advies wijst op enkele wensen die (met name uit derde landen afkomstige) rekwesstranten overigens vaak opnemen in hun verzoekschriften aan het Europees Parlement.

Allen stellen wij, als we op vakantie zijn en op een terras zitten, de vriendelijke bediening op prijs die ons wordt geboden door studenten die in de horeca werkzaam zijn om hun magere studiefinanciering aan te vullen.

a) eerste wens: Intrekking van het recht van de lidstaten – artikel 18, lid 2 – *het recht een betaalde of onafhankelijke werkzaamheid te verrichten gedurende het eerste jaar niet toe te kennen aan de student en het recht om te werken in te trekken indien een student niet voldoende voortgang boekt bij zijn studie*. Het criterium *niet voldoende vooruitgang* is namelijk te veel afhankelijk van het toeval en kan aanleiding geven tot misbruik.

Iedere student of onderzoeker die een gezin heeft, wenst eventueel uiteraard gebruikt te kunnen maken van gezinshereniging.

b) tweede wens, dat gezinshereniging wordt opgenomen in de richtlijn door overigens de definitie toe te passen die onlangs door de Raad is vastgesteld.

Allen stellen wij er prijs op dat de afgifte van vergunningen in de sfeer van het verblijfsrecht zodanig plaatsvindt dat er geen sprake is van discriminatie.

c) derde wens: dat naast de elementen van niet-discriminatie in artikel 24 van de richtlijn, eveneens uitdrukkelijk wordt verwezen naar alle andere persoonlijke of maatschappelijke omstandigheden van student of onderzoeker.

oo0oo

Uw rapporteur wil haar advies afsluiten door in het voorbijgaan in te gaan op een thema dat gevoelig is in verband met de moeilijke tijden die wij tegemoet gaan: het verband tussen openbare orde en discriminatieverbod. Eerbiediging van de openbare orde is een grens die niet kan worden overschreden en in de richtlijn is de afgifte van vergunningen verboden aan personen die kunnen worden beschouwd als een gevaar voor de openbare orde en de veiligheid. Maar evenals ter zake geen enkele concessie toelaatbaar is, moet ervoor worden gewaakt dat de facto via het raam niet wordt binnengelaten wat de jure via de deur wordt verwijderd. Verwongen vormen van racisme of vreemdelingenhaat kunnen bijna onwillekeurig de kop opsteken via buitensporige, pietluttige controle, die uitsluitend gericht is op sommige groepen onderdanen van derde landen. De twijfelachtige maatregelen die in een bepaald land worden toegepast naar aanleiding van de tragische gebeurtenissen die wij kennen, tonen aan dat de vrees voor de Ander, zelfs de angst, in buitengewone omstandigheden opnieuw vormen van racisme en vreemdelingenhaat kunnen doen ontstaan waarvan men zou wensen dat zij voorgoed tot het verleden behoorden.